

پساتحریم 6 بیم‌ها و امیدها

گفت‌و‌گو با مهندس یونس فقیدنو
مدیرعامل شرکت چاپ و تکمیل پوشان

اشاره:

* به‌عنوان یک صنعتگر نساج، از رفع تحریم‌ها بسیار خوشحالم به این دلیل که با بهبود روابط بانکی میان ایران و سایر کشورها، شاهد نوسازی و بازسازی بخش عمده‌ای از کارخانه‌های نساجی خواهیم بود ضمن این‌که تحریم بین‌المللی یک نکته منفی محسوب می‌شود و موانع و محدودیت‌های بسیاری برای فعالان اقتصادی و صنعتی به وجود می‌آورد.

* تولیدکنندگان باید بدانند که جریان موازنه عرضه و تقاضا این بار به نفع تقاضا تغییر کرده است و برنامه‌های خود را بر این اساس تدوین کنند.

* به‌هر حال برنده‌های معتبر خارجی وارد کشور خواهند شد و نمی‌توان مانع بروز این جریان طبیعی شد.

* رفع تحریم‌های بین‌المللی به نفع صنعت کشور و البته به زیان تولیدکنندگانی خواهد بود که عادت کرده‌اند محصولات بی‌کیفیت را روانه بازار مصرف نمایند و انتظار افزایش فروش و صف طولیل خریداران پشت درب کارخانه را هم دارند!

4 به‌اعتقاد شما در دوران پساتحریم
شاهد بروز چه اتفاقاتی در صنعت
نساجی کشور خواهیم بود؟

در مورد دوران پساتحریم و اثرات آن بر صنعت نساجی معتقدم که تحریم، بخشی از چالش‌های این صنعت را در بر می‌گیرد و بخش عمده‌ای از مشکلات به مسائل داخلی ارتباط دارند. در صورت رفع تحریم‌های بین‌المللی و حضور صنعتگران، سرمایه‌گذاران و بازرگانان خارجی به کشور، شاهد کاهش تدریجی تعرفه‌های گمرکی خواهیم بود و این موضوع باعث می‌شود تولیدکنندگان، سطح کیفی محصولات خود را به سطح استانداردهای بین‌المللی برسانند. در مجموع معتقدم رفع تحریم‌های بین‌المللی به نفع صنعت کشور و البته به زیان تولیدکنندگانی خواهد بود که عادت کرده‌اند محصولات بی‌کیفیت را روانه بازار مصرف نمایند و انتظار افزایش فروش و صف طولیل خریداران پشت درب کارخانه را هم دارند!

به‌اعتقاد من تولیدکنندگان باید بدانند که جریان موازنه عرضه و تقاضا این بار به نفع تقاضا تغییر کرده است و برنامه‌های خود را بر این اساس تدوین کنند. مدتی

پیش در یکی از جلسات صنعتگران نساجی، عنوان کردم پس از رفع تحریم‌ها، تولیدکنندگان وارد مسابقه جهانی خواهند شد لذا چاره‌ای جز نوسازی و بازسازی تجهیزات تولید نخواهند داشت. البته قرار نیست این مسابقه برنده‌ای به معنای واقعی داشته باشد و چه‌بسا تولیدکنندگان ایرانی را با شرایط

به مراتب دشوارتری مواجه نماید؛ در این میان صنعتگرانی که می‌خواهند (و می‌توانند) با این شرایط به تولید ادامه دهند، وارد عرصه شوند در غیر این صورت مجبور به ترک صحنه رقابت خواهند بود. ۳۰ سال پیش، صنعت نساجی در جهان بسیار سودآور بود و کشورهای بسیاری مانند کره جنوبی، هند، تایوان، چین، ترکیه، پرو، نیکاراگوئه، مصر، تونس توانستند از طریق سرمایه‌گذاری در صنعت نساجی به سودهای سرشاری دست یابند و صاحب صنعتی مقتدر شوند. اما در حال حاضر از آن سودها در کشورهای فوق‌الذکر خبری نیست و این سودها به کشورهایی همچون بنگلادش، برمه، پاکستان و ... منتقل شده‌است و این تصور که صنعت نساجی ایران نیز سودهای سرشار را تجربه خواهد کرد، تصور نادرستی است زیرا با افزایش قیمت حامل‌های انرژی، حقوق و دستمزد نیروی کار و هم‌چنین کمبود منابع آبی در ایران و تسهیل واردات صنعت نساجی ایران نیز محکوم به تبعیت از شرایط بازار خواهند بود که با توجه به عدم سرمایه‌گذاری کافی در سنوات گذشته و نبود یک سیستم بانکی که بتواند سرمایه لازم جهت نوسازی کارخانجات با بهره‌ی پایین را تأمین کند عملاً اکثر صنایع قادر به پرکردن شکاف مابین سطح صنعت خود و استاندارد جهانی نخواهند بود. صنعتگران باید تصمیم بگیرند که می‌خواهند تحت این شرایط دشوار به فعالیت ادامه دهند یا خیر. اگر هم تصمیم برای ماندن در عرصه تولید و رقابت ندارند، دیگران را مقصر بروز مسائل و مشکلات واحد تولیدی خود ندانند! البته معتقدم که بسیاری از مسائل و مشکلات صنعت ارتباطی با تحریم‌های خارجی ندارند برای مثال فرهنگی در دانشگاه‌ها نهادینه شده که بر این اساس فردی که در کارخانه برای مثال فیلتر یا بشکه رنگ می‌شوید، از نظر شغلی و اجتماعی در سطح پایین قرار دارد و در شأن یک متخصص نساج نیست که حتی یک بار چنین فعالیت‌هایی انجام دهد بلکه جای یک متخصص، پشت میز مدیریت است این موضوع به تدریج دانشجویان القا می‌شود و به همین دلیل تصور می‌کنند جای آنها در سالن تولید و کارخانه نیست بلکه باید بلافاصله

یک کیلوگرم پارچه پنبه برای رنگرزی راکتیو (با توجه به فصل) به میزان مشخصی گاز، آب، مواد اولیه، نیروی انسانی و ... نیاز دارد و اغلب کشورها این محاسبات را به صورت دقیق انجام می دهند و دائم در حال پایش فاکتورهای فوق الذکر و تثبیت آن در محدوده مجاز می باشند. اما در ایران، کمتر تولیدکننده‌ای به چنین مواردی توجه نشان می دهد.

۴ سرانجام باید از رفع تحریم‌ها خوشحال باشیم یا ناراحت؟

به عنوان یک صنعتگر نساجی، از رفع تحریم‌ها بسیار خوشحالم به این دلیل که با بهبود روابط بانکی میان ایران و سایر کشورها، شاهد نوسازی و بازسازی بخش عمده‌ای از کارخانه‌های نساجی خواهیم بود ضمن این که تحریم بین‌المللی یک نکته منفی محسوب می شود و موانع و محدودیت‌های بسیاری برای فعالان اقتصادی و صنعتی به وجود می آورد.

۴ پیش از آغاز مصاحبه به این نکته اشاره کردید که نمایشگاه نساجی امسال، چندان پر رونق نخواهد بود. این پیش‌بینی به دلیل برگزاری ایتما میلان و تمرکز صنعتگران نساجی به حضور در این رویداد جهانی است؟

معمولاً برگزاری ایتما، تمام نمایشگاه‌های بین‌المللی نساجی در آن سال را تحت‌الشعاع خود قرار می دهد و نمایشگاه نساجی تهران نیز از این قاعده مستثنی نیست؛ تصور کنید شرکتی هر ساله ده‌ها هزار یورو بابت غرفه‌آرایی هزینه می کند اما با توجه به برگزاری ایتما و تلاش برای حضور پربار و موثر در آن، بودجه‌های شرکت به نحوی تنظیم می شوند که ایتما در اولویت نخست قرار گیرد به همین دلیل بسیاری از شرکت‌های خارجی حضور چندان پرباری در سایر نمایشگاه‌های نساجی از جمله نمایشگاه نساجی تهران ندارند. ضمن این که بازدیدکنندگان اصلی و جدی، سرمایه خود را برای بازدید از ایتما و خرید ماشین‌آلات و دستگاه‌های مورد نیاز خطوط تولید اختصاص می دهند؛ هم‌چنین اغلب فناوری‌های جدید و تکنولوژی‌های مدرن در ایتما به نمایش در می آید و سایر نمایشگاه‌ها عملاً ماشین جدیدی به عرضه ندارند.

جایزه صادراتی اعطا می کند سوال اینجاست که چرا وقتی به فروشگاه‌های داخل ترکیه مراجعه می کنیم با کالاهای ارزان روبرو می شویم؟ به فروشنده داخلی که جایزه صادراتی تعلق نمی گیرد! متأسفانه تفکرات برخی از صنعتگران نساجی (و حتی مردم) به نحوی است که ترجیح می دهند حقایق را نادیده بگیرند و مدام از عدم حمایت دولت شکایت کنند. شاید دولت ترکیه از تولیدکنندگان و صادرکنندگان خود در قالب ارائه مشوق‌های صادراتی یا تقبل بخشی از هزینه‌های حضور در نمایشگاه‌های خارج از ترکیه، حمایت به عمل می آورد و این موضوع برای صنعتگران ایرانی، قابل توجه می باشد اما واقعیت این است که دولت ترکیه این منابع مالی را از طریق مالیات تحمیلی به همان جامعه تأمین می کند. مطلب مهم دیگر این که «تولید پوشاک» و «برندسازی» دو مقوله جداگانه است. در ترکیه برندهایی مانند آدیداس، نایک، زارا و ... زمانی که پارچه یا محصول نهایی (پوشاک) را از کارخانه تحت قرارداد خود تحویل می گیرند؛ کارشناسان آن براساس نخ و پارچه مصرفی، اجرت کارگر و سود منطقی، هزینه تولید یک قطعه پیراهن را با احتساب ۱۰ درصد سود برای کارخانه اعلام می کنند البته مدیران کارخانه معتقدند ۱۰ درصد سود روی کاغذ اجرایی است و معمولاً انتهای هر سال، با احتساب ضایعات خط تولید و ... این ۱۰ درصد هم باقی نمی ماند و چه بسا با زبان هم کار می کنند! اما در ایران، تولیدکنندگان صنعتگران تصور می کنند اگر برای مثال برند آدیداس به یک کارخانه تولید پوشاک، سفارش کار دهد قیمت تمام شده برایشان مهم نیست و کیفیت در اولویت نخست قرار دارد در حالی که اصلاً این طور نیست و مدیران آدیداس اعلام می کنند کیفیت و قیمت محصول نهایی «باید» همان کیفیت و قیمت مدنظر آنان باشد. یکی از دوستان بنگلادشی که حدود هشت سال پیش برای برندهای معتبر شلوار جین (لی وایز، دیزل و ...) به تولید می پرداخت، می گفت: شلوارهای جینی که در فروشگاه‌های اروپا به قیمت صد یورو فروخته می شود! از کارخانه ایشان به قیمت هفت یورو خریداری می شود! این موضوع که شلوار جین از کارخانه هفت یورو خریده می شود یک داستان است و فروش آن به قیمت صد یورو یک داستان متفاوت دیگر است. به این نکته هم باید اشاره کنم که در بخش‌های مختلف صنایع نساجی و پوشاک، استانداردهای جهانی وجود دارد برای مثال

پس از فارغ‌التحصیلی با حقوق بسیار بالا به عنوان مدیر یک مجموعه دعوت به کار شوندا! قطعاً چنین تصویری منطقی و صحیح نیست و زمانی که واقعیت را در می یابند دچار سرخوردگی و یأس می شوند.

۴ بسیاری از صنعتگران و فعالان اقتصادی معتقدند که در صورت آزاد شدن حدود صد میلیارد دلار دارایی‌های ایران، ورود این حجم پول به داخل کشور، تورم‌زا خواهد بود. دیدگاه شما در این مورد چیست؟

قطعاً همین طور خواهد بود البته بازگشت این مبلغ در هاله‌ای از ابهام قرار دارد زیرا در ابتدا اعلام شد مبالغ بلوکه شده ۱۵۰ میلیارد دلار است؛ سپس این رقم به ۱۰۰ میلیارد دلار رسید و در نهایت خبر رسید که از ۱۰۰ میلیارد دلار فقط ۲۹ میلیارد دلار به کشور باز خواهد گشت! نکته مهم این است که ارقام مذکور باید در پروژه‌های عمرانی، تولیدی و صنعتی سرمایه‌گذاری شوند اگرچه تجربه نشان داده وام‌هایی که از این طریق و به نام تولید در اختیار متقاضیان قرار می گیرد، از ساختمان‌سازی، احداث برج و ... سر در می آورد! بهتر است این مبالغ به صورت تدریجی به بدنه تولید و صنعت تزریق شود تا تعادل فعلی (صرف‌نظر از مثبت یا منفی بودن) بهم نخورد. به این نکته هم باید توجه داشته باشیم که مبالغ بلوکه شده به آسانی و با سرعت باز نخواهند گشت تا بتوان در مورد تورم‌زایی آن به بحث و تبادل نظر پرداخت.

۴ به اعتقاد شما در صورت آزاد شدن مبالغ بلوکه شده، آیا واردات بی‌رویه (به خصوص در مورد صنایع نساجی و پوشاک) هم چنان پر رونق خواهد ماند؟

به هر حال برندهای معتبر خارجی وارد کشور خواهند شد و نمی توان مانع بروز این جریان طبیعی شد. بخشی از تولیدکنندگان، دولت را مقصر اصلی واردات بی‌رویه می دانند و معتقدند که دولت ترکیه، چین و ... به صادرکنندگان خود، مشوق‌های صادراتی می پردازد و به این ترتیب حجم صادرات خود به کشورهایی مانند ایران را افزایش می دهند اما کسی نمی پرسد ترکیه که درآمدی جز دریافت مالیات ندارد؛ چگونه و از چه منابعی، جایزه صادراتی به صادرکنندگان خود می پردازد؟! حال فرض کنیم ترکیه ۲۰ سال است که به صادرکننده خود